

Foodprint: tentoonstelling over voedsel en de stad

Den Haag, wéreldstad aan zee, kent in het Oude Centrum nog altijd straten die naar de handel in voedsel verwijzen: de Riviervismarkt, de Lange en Korte Beestenmarkt, de Kalvermarkt, de Varkenmarkt, de Groenmarkt en andere. In de tijd dat de stad ontstond was de afstand tussen de producenten en de consumenten van voedsel aanzienlijk kleiner dan tegenwoordig. Stadsboerderijen waren toen geen kinderboerderijen, zoals tegenwoordig, maar precies wat het woord zegt: boerderijen in de stad. Het eerste adres waar het Haags Milieucentrum gevestigd was, aan de Nieuwe Molstraat 35, is er een nog bestaand voorbeeld van (zij het onherkenbaar verbouwd).

Was de lijn tussen oorsprong en eindpunt van voedsel vroeger kort en duidelijk zichtbaar, tegenwoordig zijn productie en consumptie strikt gescheiden. Een wereldwijd netwerk van veelal anonieme producenten en supermarktketens zorgt nu voor het dagelijks voedsel van miljoenen mensen.

Kunst- en architectuurcentrum Stroom wil dit en volgend jaar onderzoeken wat dat voor gevolgen heeft. Wat betekent dit voor het aanbod, de smaak en de keuze van ons voedsel? En welke effecten heeft het op onze dagelijkse omgeving, of dat nu de stad is of het platteland? Zou de voedselproductie niet (terug) naar de stad gebracht moeten worden? Dit om het bewustzijn van de waarde van voedsel te versterken en om te helpen voorzien in een gezonde, groene, leefbare en duurzame stad.

Het is niet voor het eerst dat kunstenaars zich bezighouden met de relatie tussen voedsel(productie) en de stad. Frank Lloyd Wright ontwierp in de jaren '30 zijn *Broad Acre City*, waarin families een halve hectare ter beschikking kregen zodat ze geheel in hun eigen behoeften konden voorzien. Ook in de Garden City van Ebenezer Howard was plaats voor het zelf verbouwen van voedsel. "Tot aan WOII was het heel gebruikelijk dat stede-

lingen een varken hielden", aldus Hildegard Blom van Stroom.

Tot en met 23 augustus a.s is in het voormalige PTT-gebouw BINK36 (Binckhorstlaan 36 in Den Haag) een tentoonstelling ingericht, waar visionaire stadsplannen worden afgewisseld met projecten van kunstenaars zoals Agnes Denes. Zij zaaide in 1982 een Manhattan een

graanveld in uit protest tegen de almaar voortschrijdende verstedelijking.

Daarnaast zijn dit en volgend jaar diverse kunstprojecten in de stad te zien. Atelier Van Lieshout zal bijvoorbeeld een *Foodgrinder* installeren, waarin mensen worden verwerkt tot varkensvoer. "Zo wordt de voedselketen gesloten", aldus Blom. De Britse kunstenaar Nils Norman zal in samenwerking met Gezonde Gronden een permacultuurtuin met informatiepaviljoen realiseren, waarschijnlijk nabij het Zuiderpark.

Meer informatie:
www.foodprint.stroom.nl

Wereldvolkstuinten

De Haagse beeldend kunstenaar Annechien Meier verwierf enige faam met haar mobiele volkstuin, maar ze doet veel meer. In algemene zin onderzoekt ze op kunstzinnige wijze hoe mensen leven en wonen in landschappelijke en urbane leefgebieden. Dat (volks)tuinen in haar werk een centrale rol spelen, is omdat die de inzichten en waarden van een cultuur, tijd, of plaats weerspiegelen.

Sinds kort verzamelt Meier op een weblog voorbeelden van kleinschalige volkstuinprojecten in stedelijke omgevingen: zowel binnen als buiten Nederland. Het is haar te doen om nieuwe en bestaande mogelijkheden op het gebied van permacultuur, dak- en balkontuinen, eetbare bloemen en uitheemse gewassen. Op haar blog zijn onder meer voorbeelden van kleinschalige volkstuinten/stadslandbouw in Havana te vinden, waar Meier eerder dit jaar was. Na de val van de Muur en het wegvalLEN van de Russische afzetmarkt beleefde Cuba een revolutie van zelfvoorziening, waarin steeds meer landbouwgrond biologisch wordt bewerkt.

De post van 19 mei, het Canadese saladebakje met eetbare bloemen, ziet er eigenlijk te mooi uit om op te eten...

Heeft u meer voorbeelden of wilt u reageren? Ga naar <http://annechienmeier.blogspot.com> of stuur foto's en/of tekst naar annechienmeier@gmail.com.